

4.5. Разходи

Аквизационните разходи се признават като разходи на застрахователя в пълен размер през отчетния период, в който са извършени.

Разходите за обезщетения се признават за периода, в който възникват. Те включват разходите за изплатени обезщетения и разходите свързани с оценка на дължимото обезщетение (ликвидационни разходи), намалени с приходите от упражняване на регресни права.

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.6. Разходи за лихви

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.7. Нематериални активи

Нематериалните активи включват програмни продукти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи” и ред „Аквизационни разходи”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 150 лв.

4.8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	25 години
• Компютри и оборудване	2 години
• Транспортни средства	4 години
• Стопански инвентар	6,67 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“ и ред „Аквизиционни разходи“.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 150 лв.

4.9. Лизинг

За новите договори, сключени на или след 1 януари 2019 г. Дружеството преценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Дружеството извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване
- Дружеството има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора

- Дружеството има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Дружеството оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

Оценяване и признаване на лизинг от дружеството като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Дружеството признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в отчета за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Дружеството амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Дружеството също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Дружеството оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Дружеството.

Дружеството е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

4.10. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.10.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му

на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си.

Процентът на обезценката за вземания от застраховани лица, по които са натрупани просрочени плащания, се определя както следва:

• От 90 до 180 дни -	25 %
• от 181 до 365 дни -	75%
• над 365 дни -	100%
• след изтичане на срока или при предсрочно прекратяване на застрахователния договор	100 %

за всички останали вземания, с просрочено плащане:

• от 31 до 60 дни -	10 %
• от 61 до 90 дни	50 %
• над 90 дни	100 %

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя на пазарни цени към края на всеки месец.

4.10.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите се признават, когато дивидентите са одобрени от Едноличния собственик.

4.11. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на текущи данъци.

Съгласно разпоредбите на Закона за експортно застраховане, приходите от дейността извършвана от БАЕЗ за сметка на Държавата са освободени от държавни и местни данъци и такси.

Дейността по Кодекса за застраховането подлежи на облагане с корпоративен данък.

Текущите разходи за данъци се изчисляват върху облагаемата печалба, формирана от дейността по Кодекса за застраховането.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

4.12. Парични средства

Паричните средства се състоят от наличните пари в брой и парични средства по банкови сметки.

4.13. Застрахователни операции

Дружеството прилага МСФО 4 – Застрахователни договори. Този стандарт дефинира изисквания за оповестяването на счетоводната политика и представяне на сравнителна информация по отношение на застрахователните активи и пасиви, както и приходите и разходите свързани със застрахователната дейност. Счетоводната политика на Дружеството е съобразена със спецификата на предлаганите застрахователни услуги и съответните нормативни изисквания.

4.14. Застрахователни договори

Застрахователни договори са тези ангажименти, които към датата на тяхното действие прехвърлят съществени застрахователни рискове върху Дружеството. Приема се, че съществен застрахователен риск съществува тогава, когато има реална възможност Дружеството да изплати обезщетение в полза на застрахованото лице и/или трета страна по настъпили застрахователни събития, в размер надхвърлящ 10% от сумата, която би била изплатена, ако такова събитие не настъпи.

След първоначално признаване на застрахователните договори те продължават да се представят като такива за периода на тяхното действие, независимо че е възможно съществено намаляване на застрахователния риск за периода.

4.15. Презастрахователни договори

Дружеството отстъпва част от застрахователния риск, който носи по сключени застрахователни договори с презастрахователи. Очакваните ползи на Дружеството от презастрахователните договори по отношение на предстоящи плащания се признават като активи в баланса в момента на тяхното възникване.

Дружеството не извършва активно презастраховане.

4.16. Застрахователни резерви

Застрахователните резерви се създават от застрахователя за покриване на настоящи и бъдещи задължения към застрахованите въз основа на застрахователните договори, и не са елемент на собствения капитал. Застрахователните резерви се изчисляват от актюера на Дружеството чрез актюерски методи, които са съвкупност от математически и статистически методи и правила. Застрахователните резерви се посочват в отчета за финансовото състояние на Дружеството в брутен размер. В Отчета за доходите като разход се посочва изменението между заделените застрахователни резерви в края на отчетния период и заделените застрахователни резерви в началото на отчетния период. Дела на презастрахователите в застрахователните резерви се посочва като приход в Отчета за доходите, като се отчита изменението между края и началото на периода.

4.17. Достатъчност резервите

Периодично актюерът на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания.

При оценката за достатъчност на резервите се взимат под внимание извършените през текущия период разходи за изплащане на обезщетения, разходи по застрахователната дейност (включително комисионни) и разходи за участие на застрахованите в положителния финансов резултат и формираните в началото на периода пренос-премиен резерв, резерв за предстоящи плащания и резерв за бонуси и отстъпки.

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно формирането, признаването и оценяването на застрахователните резерви. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството.

4.18. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Резервите включват общи резерви и допълнителни резерви.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрита загуби от минали години.

4.19. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения за настоящата стойност на правата на наетите лица да получат обезщетение към момента на оценката, като се взима предвид и вероятността наетите лица да напуснат работодателя по различни причини преди да придобият пенсия. Дисконтирането на задължението към настоящия момент е базирано на дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход и не се рекласифицират последващо в печалбата или загубата.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, се включват в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Задължения към персонала и осигурителни институции“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.20. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението.

4.21. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.22.

4.22. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.22.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.22.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

4.22.3. Справедлива стойност на финансови инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти.

При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха

направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.22.4. Адекватност на резервите

Периодично актюерът на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания.

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисионни. Размерът на заделените резерви към 31.12.2019 г. е определен според изискванията на Наредба №53 от 23 Декември 2016 г. на КФН.

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно формирането, признаването и оценяването на застрахователните резерви. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството.

5. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Дружеството включват сгради, компютри, транспортни средства и офис оборудване. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земи	Сгради	Компютърно оборудване	Транспортни средства	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2019 г.	14	1 335	259	177	27	1 812
Новопридобити активи	-	-	13	37	7	57
Отписани активи	-	-	(31)	(43)	(4)	(78)
Салдо към 31 декември 2019 г.	14	1 335	241	171	30	1 791
Салдо към 1 януари 2019 г.	-	(814)	(235)	(168)	(16)	(1 233)
Амортизация	-	(54)	(17)	(14)	(3)	(88)
Отписани активи	-	-	31	43	4	78
Салдо към 31 декември 2019 г.	-	(868)	(221)	(139)	(15)	(1 243)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	14	467	20	32	15	548

	Земи	Сгради	Компютърно оборудване	Транспортни средства	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2018 г.	14	1 335	276	177	27	1 829
Новопридобити активи	-	-	22	-	3	25
Отписани активи	-	-	(39)	-	(3)	(42)
Салдо към 31 декември 2018 г.	14	1 335	259	177	27	1 812
Салдо към 1 януари 2018 г.	-	(761)	(257)	(152)	(16)	(1 186)
Амортизация	-	(53)	(17)	(16)	(3)	(89)
Отписани активи	-	-	39	-	3	42
Салдо към 31 декември 2018 г.	-	(814)	(235)	(168)	(16)	(1 233)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	14	521	24	9	11	579

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения са с отчетна стойност 352 хил. лв. Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“ и ред „Аквизиционни разходи“.

Дружеството няма договорно задължение за закупуване на активи, което следва да се погаси през 2020 г. Към 31 декември 2019 г. или 2018 г. не е имало съществени договорни задължения във връзка със закупуване на имоти, машини и съоръжения.

Дружеството не е заложило имоти, машини, съоръжения като обезпечение по свои задължения, освен активите, придобити при условията на финансов лизинг (вж. пояснение 16.1).

6. Нематериални активи

Нематериални активи на Дружеството включват програмни продукти.

	Програмни продукти '000 лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2019 г.	201
Новопридобити активи	-
Салдо към 31 декември 2019 г.	201
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2019 г.	(166)
Амортизация	(24)
Салдо към 31 декември 2019 г.	(190)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	11

	Програмни продукти '000 лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2018 г.	180
Новопридобити активи	21
Салдо към 31 декември 2018 г.	201
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2018 г.	(147)
Амортизация	(19)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(166)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	35

Напълно амортизираните нематериални активи са с отчетна стойност 180 хил. лв.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“ и ред „Аквизиционни разходи“.

Дружеството няма договорно задължение за закупуване на нематериални активи, което следва да се погаси през 2020 г. Към 31 декември 2019 г. или 2018 г. не е имало съществени договорни задължения във връзка със закупуване на нематериални активи. Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечение по свои задължения.

7. Вземания по договор за цесия

	2019 '000 лв.	2018 '000 лв.
Текущи вземания по договори за цесия	2 667	2 667
Обезценка на вземания	(2 667)	(2 667)
	-	-

БАЕЗ ЕАД е цедент по договор за цесия от 24.10.2014 г. за прехвърляне на вземания от КТБ АД (н) по депозитни сметки. Действието на договора за прехвърляне на вземания е поставено под условие в зависимост от следните прекратителни условия: отказ на банката в несъстоятелност да признае последиците от извършеното от цесионера прихващане на цедираните вземания; приключване на производство по предявен към цесионер иск по чл.59, ал.3 от Закона за банковата несъстоятелност с влязло в сила съдебно решение за обявяване на недействително на прихващането от страна на цесионера на цедираните вземания.

Към 30.11.2017 г. БАЕЗ ЕАД взе решение за обезценка на цесията с Български Еървейз Груп ЕАД въз основа на влязло в сила съдебно производство относно действителността на договора за цесия.

Към датата на издаване на настоящия финансов отчет БАЕЗ ЕАД е обезценила, но не отписва финансовото вземане и при промяна в обстоятелствата по договора за цесия или развитие по съдебното производство ще изготви актуална оценка на вземането си като се отчетат новите обстоятелства.

През текущата година са отчетени 89 хил. лв. приходи по възстановени вземания от КТБ АД.